

معنی مجازی

ف / درس ۹	شانس، بخت و اقبال	ستاره، کوکب، نجم	آخر*
ف / درس ۸	سرِ سرداران	تاج و کلاه پادشاهان، صاحب منصب	افسر*
ف / درس ۵	فرَ و شکوه	تحت، اورنگ	اورند
ف / درس ۱	معنی ناخوش و حال بگشته	خیس و خراب	نَروتَبَاه
ف / درس ۱	مال اندک و بی ارزش	ریزه گیاه خشک	حَطَام
ف / درس ۵	شیرین سخن	آن که دُر (مراواید) می افشارند.	درافشان
ف / درس ۶	فقیر و نیازمند	عارف، صوفی	درویش
ف / درس ۳	سخن، لحظه	نَفْس	دم
ف / درس ۱۲	روشن کردن	فوت کردن، نفس بیرون دادن	دمیدن
ف / درس ۲	رشوه	واحد پول، سکه طلا، مطلق پول است.	دینار*
ف / درس ۱۴	روزگار	آسمان	سبهه
ف / درس ۱۴	ارزش و اعتبار	طرف بالای مجلس	صدر
ف / درس ۱۲	مراد، آرزو، قصد، نیت/دهان	سقف دهان	کام*
ف / درس ۱۸	خوردنی	سفره‌ای که بر آن طعام باشد	مائده*
ف / درس ۹	عالَم، دنیا	شرق و مغرب	مشرقین
ف / درس ۳	آداب، آیین‌ها و مراسم	جاهای عبادت حاجیان	متناسک*
ف / درس ۱۲	مشاور	روحانی، زرتشتی	موبد*
ف / درس ۱۰	انسان‌ها، موجودات زنده	نفس	نفووس*
ف / ستایش	همه هستی	هفت آسمان، آسمان‌ها	هفت افلاک
ف / درس ۱۴	بیابان	سرزمین	وادی*
ف / درس ۵	گردن	موهای گردن اسب و شیر	یال

متراffد (هم معنی)

ف / درس ۱۴	آب‌شور	محلی که از آن جا آب بخورند	آبخور
ف / درس ۹	رخصت، تجویز	اجازه، فرمان	اذن*
ف / درس ۳	تازی	عرب بیابان نشین	آعربی
ف / درس ۹	دَهش	واگذاری، بخشش، عطا کردن	اعطا*
ف / درس ۱۴	دیپهیم	تاج و کلاه پادشاهان	افسر

ف ۱ / درس ۱۰	مشحون	پُر، انباشته	آگنده
ف ۱ / درس ۷	عزم	قصد و تصمیم	آهنگ
ف ۲ / درس ۱۵	عنایت، اعتنا	توجه	التفات*
ف ۱ / درس ۱۶	لایه، تصرّع	تقاضا، خواهش	التماس
ف ۲ / درس ۹	اضطراب	برافروختگی، زبانه و شعله آتش	التهاب*
ف ۳ / درس ۱	عذر	بازگشت به سوی خدا، توبه، پشیمانی	انابت*
ف ۱ / درس ۲	موقعه	پند، نصیحت	اندرز
ف ۲ / درس ۶	تأمل کردن	فکر کردن	اندیشیدن
ف ۲ / درس ۱۱	ایا، امتناع	باور نکردن، نبذر یافتن	انکار*
ف ۱ / درس ۲	عنفوان	وقت، هنگام	آوان*
ف ۳ / درس ۵	سریر	تخت، اورنگ	اورند
ف ۲ / درس ۱۵	مُل، می، صَهْبَا، صَبُوح	شراب	باده
ف ۳ / درس ۶	واهمه، خُوف، فَزع	ترس، هراس	باک
ف ۲ / درس ۵	امساک، خست	تنگ چشمی، مال پرستی	بخل
ف ۱ / درس ۵	تحریض	تحریک کردن	برانگیختن
ف ۳ / درس ۷	شاب، فتا	جوان	بُرنا
ف ۲ / درس ۹	سور، ضیافت	جشن، مهمانی	بزم
ف ۱ / درس ۹	بوف	جذد	بوم
ف ۳ / درس ۷	جِبن، خوف، رَعْب، فزع	اضطراب، پروا، ترس	بیم
ف ۳ / درس ۱۶	چَلْمن	ساده و بی دست و پا، ناتوان	پَخْمَه
ف ۳ / درس ۱۴	سو، شعاع، شعشده، ضیا	اشعه، تاب، تابش، درخشش، روشنایی	پرتو
ف ۱ / درس ۱	حلیه، حلیت	زیور	پیرایه*
ف ۳ / درس ۱۴	زعیم	رهبر، سر، بزرگ گروه، راهنمای جماعت	پیشووا
ف ۲ / درس ۳	چَپَار	قادص، نامه بر	پیک
ف ۳ / درس ۸	رز	درخت انگور	تاك
ف ۱ / درس ۲	حرزم، درایت	به پایان کاری نگریستن و در آن اندیشیدن	تبییر
ف ۳ / درس ۹	نژهتگاه	گردشگاه، جای تفرّج، تماشگاه	تفرّجگاه*
ف ۱ / درس ۲	بخیل	حسود	تنگنظر
ف ۲ / درس ۵	خشوع	فروتنی کردن، افتادگی	تواضع
ف ۲ / درس ۱۸	سکون، استحکام	پایداری، دوام	ثبات
ف ۲ / درس ۱۰	بر	فائده، نتیجه، میوه، حاصل، بهره	ثمر
ف ۲ / درس ۱۵	ساغر، قدح	پیاله، کاسه	جام
ف ۱ / درس ۱۲	رتبه، منزلت	مقام، درجه	جاه*

ف ۳/ درس ۱	بادافره	پاداش کار نیک	جِزا*
ف ۱/ درس ۱۱	بی پروایی	دلیری، بی باکی و گستاخی	جِسارت*
ف ۱/ درس ۱۴	جور	بی وفاایی، نامهربانی	جِقا
ف ۳/ درس ۱۴	پر دیس، جنان، خلد، دارالسلام	بهشت (وضوان، فردوس، ارم)	جَنَّت
ف ۳/ درس ۱	بذل	بخشن، سخاوت، کرم	جُود*
ف ۲/ درس ۱۷	ستور	چهارپا، حیوان بارکش	چارپا
ف ۱/ درس ۲	چُست	زرنگ	چالاک
ف ۲/ درس ۱۲	استیلا، سیطره	غلبه، تسلط	چیرگی
ف ۲/ درس ۱	دریاست	نیاز، آرزو	حاجت
ف ۱/ درس ۱۴	آزموده	ماهر، چیره دست	حاذق*
ف ۱/ درس ۲	آرزم	شرم و حیا	حُجب*
ف ۹/ درس ۹	بارو	دیوار	حصار
ف ۲/ درس ۱۵	مأیوس	نالمید، بی بهره	خایب*
ف ۲/ درس ۱۲	سفله، فرومایه	پلید، بد ذات	خبیث
ف ۱/ درس ۱۲	غريبو	بانگ، فریاد	خرрош
ف ۱/ درس ۱۱	عدو	دشمن	خصم*
ف ۱/ درس ۱۳	مرز و بوم، ولایت	سرزمین	خطه*
ف ۹/ درس ۹	ذلت	خواری، سرافکندگی	خفت
ف ۲/ درس ۱۲	طباطخ	آشپز	خوالیگر*
ف ۳/ درس ۱	بساط، سمات	سفره، سفره فراخ و گشاده	خوان*
ف ۱/ درس ۱۲	ترگ	کلاه فلزی سربازان به هنگام جنگ	خود*
ف ۳/ درس ۷	عنود، مستبد	کله شق، لجباز، لجوج	خود رأی
ف ۱/ درس ۸	رَعْب	ترس، بیم، هراس	خوف
ف ۲/ درس ۹	کیاست، فراست	آگاهی، تدبیر	درایت*
ف ۲/ درس ۱۲	علم	پرچم، بیرق	درفش*
ف ۳/ درس ۱	حضرت	آستانه در، جلو در، پیشگاه	درگاه
ف ۲/ درس ۹	مضایقه کردن	کوتاهی کردن، ندادن چیزی به کسی	دریغ کردن
ف ۱/ درس ۱۳	بارو	قلعه، حصار	دژ*
ف ۲/ درس ۱	جانان، دلارام	معشووق، محبوب	دلدار
ف ۱/ درس ۵	مَصْفَا (کنایه)	گشاینده دل، آن چه باعث شادی می شود.	دلگشا
ف ۱/ درس ۱۸	متواتر	پیوسته، پی در پی	دمادم
ف ۳/ درس ۱۴	درَك، سَقَر	جهنم	دوزخ

ف / درس ۱	مرغزار، باغ	دامنه کوه، صحراء	* راغ
ف / درس ۲	دلیل	هادی، راهنما	راهبر
ف / درس ۷	عذار، عارض	چهره، رخسار	رَخ
ف / درس ۱	عارض، سیما، عذر، وجنه	چهره	رُخسار
ف / درس ۱۵	دستور	اجازه، اذن دادن	* رُخصت
ف / درس ۲	بلیغ	رسنده، بلند	رسا
ف / درس ۱۰	هول، خوف، فزع، جُبن، پروا	ترس، دلهره، هراس	* رَعَب
ف / درس ۱۷	مخوف	ترسناک	رَعَب‌انگیز
ف / درس ۳	عریضه	نامه	* رُقْدَه
ف / درس ۹	نا	تاب و توان، طاقت	رمق
ف / درس ۷	اعراض کردن	روی گرداندن	روی تافتن
ف / درس ۱۸	استهزا	تمسخر	* ریشخند
ف / درس ۹	خواری، ذلت	فرومایگی، درماندگی	* زبونی
ف / درس ۸	مسوم	زهرآلود، سَمِّی	زهراگین
۱۴	افول، انحطاط، بطلان، اضمحلال، نسخ	مرگ، نابودی، نیستی	زَوال
ف / درس ۸	بی‌پایاب	عمیق، گود	ژرف
ف / درس ۱۴	غضبناک، آشفته	خمشگین	ژیان
۱۲	درنوردیدن	طی کردن	* سپردن
ف / درس ۹	مطیع شدن، منقاد شدن	تسلیم شدن، فرمان بردن، متابعت	سر سپردن
۱۴	مخوف، هولناک	هراس‌انگیز، ترس آور	* سهمگین
ف / درس ۱	ضیافت	جشن	* سور
ف / درس ۱۵	مهتری	سروری، بزرگی	* سیادت
ف / درس ۱	گواه	زیباروی، خوب‌روی	شاهد
ف / درس ۹	راعی	چوپان، گله‌پان	شبان
۵	آذمگین، روسياه	سرافکنده، خجل	شرمسار
۱۸	مسرت، سرور	خوشی، شادمانی	* شَعْفَ
۱۶	عتاب	سرزنش، ملامت، سرکوفت	* شِماتَت
ف / درس ۱۴	خدیو	پادشاه، خسرو، سلطان، شاهنشاه، ملک	شهریار
ف / درس ۹	هنگامه	فتنه و غوغاء، انقلاب، آشوب	شورش
۹	جاه، فَرَّ و شکوه	قوّت، هیبت	شوگت
ف / درس ۵	وجاهت	خوب‌رویی و سفیدی رنگ انسان، زیبایی	* صَبَاحَت

ف ۳ / درس ۵	پماد	مرهم، دارو که به جراحت نهند	*ضِماد
ف ۳ / درس ۱	طوع	بندگی، فرمان بردن	طاعت
ف ۲ / درس ۷	يارا، توش، نا	تاب و توان، تحمل	طاقت
ف ۱ / درس ۵	سکينه، وقار، سنگيني	آرامش و قرار	*طمأنينه
ف ۱ / درس ۱۶	آز	زياده خواهی، حرص	طعم
ف ۳ / درس ۸	جَبهَه، خرقه	نوعي ردا	*طَلَسَان
ف ۲ / درس ۷	تراب	گل، خاک نمناک	طين
ف ۱ / درس ۱۸	ظلام	تاريکي، سياهي	ظلمت
ف ۲ / درس ۵	فاقد، مبزا	بي بهره، بدون	عارى
ف ۱ / درس ۸	كارگزار	حاكم	*عامل
ف ۳ / درس ۱۴	مستمسك، انبات	بهانه، دست آويز، توبه	عذر
ف ۲ / درس ۱۰	فلک الافق	آسمان، جايي فراتر از همه آسمانها	عرش
ف ۱ / درس ۱۶	عزيزيت	اراده، قصد، آهنج، تصميم	عزم
ف ۱ / درس ۶	كاميرا، طرب	خوش گذراني	*عشرت
ف ۳ / درس ۱	خطير، معظـم	بزرگ، بلند مرتبه	عظيم
ف ۱ / درس ۷	التفات	توجه كردن، لطف كردن	عنایت
ف ۳ / درس ۹	حـجره	بالاخانه، اتاق های کوچکی در بالای يک محوطه	*غرفة
ف ۲ / درس ۱۴	مصفـ، غزوـه	جنگ، پیـكار	*غـرا
ف ۱ / درس ۱۴	عتاب، غـيط	خشـم، برآـشتـگـي	غضـب
ف ۲ / درس ۱۴	هـثـبـرـ، اـسـدـ، حـيدـرـ	شـيرـ	*غضـنـفـرـ
ف ۲ / درس ۱	مباهـاتـ	افتخار، نازـيدـن	فـخرـ
ف ۱ / درس ۱۳	فرـخـ، سـعـدـ، هـمـاـيونـ، مـيـمـونـ	مـبارـكـ	فـرـخـنـدـه
ف ۱ / درس ۷	هجـرـ، فـراقـ، مـفارـقـتـ	جدـاـيـ، دورـيـ	*فـرـقـتـ
ف ۲ / درس ۱۶	ضـيـاـ، شـعـشـعـهـ	روـشـنـايـيـ	فـروـغـ
ف ۱ / درس ۱۲	استـهـزاـ	تمـسـخـ، رـيـشـخـندـ	فـسـوسـ
ف ۲ / درس ۵	كسـوتـ، رـداـ، لـتـادـهـ	نـوعـيـ لـباـسـ جـلوـبـازـ بلـندـ	فـباـ
ف ۳ / درس ۱	سـخـيـ، گـشـادـهـ دـستـ	بسـيـارـ بـخـشـنـدهـ، بـخـشـاـيـنـدـهـ، اـزـ صـفـاتـ خـداـ	*گـريـمـ
ف ۳ / درس ۱۳	عنـادـ، خـصـومـتـ	دـشـمنـيـ	گـينـ
ف ۱ / درس ۱۲	حـربـ، مـحـارـبـهـ	پـيـكارـ، جـنـگـ، مـيدـانـ جـنـگـ	گـارـزـارـ
ف ۲ / درس ۱	مـرـوتـ	سـخـاـوتـ، بـخـشـنـدـگـيـ، جـوانـمـرـديـ	گـرمـ
ف ۱ / درس ۷	سـخـاـ	بخـشـنـدـگـيـ، صـاحـبـ کـرمـ بـودـنـ	گـريـميـ

ف / درس ۷	مکر، خدعاً، غدر	حیله و فریب	گید*
ف / ۳ درس ۲	اکسیر	ماده‌ای که ماهیت فلزات را تغییر می‌دهد.	کیمیا
ف / درس ۱	جیب	یقه	گربان
ف / ۳ درس ۱۳	پلاس، جل	نوعی فرش که از پشم می‌باشد	گلیم
ف / ۳ درس ۹	حیص و بیص، گیراگیر	بحبوحه، هنگامه	گیرودار
ف / ۳ درس ۷	لاجرم، بالضروره، هر آینه، لامحاله	چاره نیست، ناچار، ناگزیر از: «لا» + «آبد»	لابد
ف / درس ۲	لابد	ناگزیر، ناچار	لاجرم*
ف / درس ۷	بخیل، رذل	پست، فروماهیه	لثیم*
ف / ۳ درس ۷	ملجأ	جای اقامت و مکان و جای سکونت، پناهگاه	مأوا
ف / ۲ درس ۵	متآلّم	اندوهگین، پذیرنده اثر چیزی را	متاثر
ف / درس ۱۸	ممتنع	نشدنی، ناممکن	محال
ف / ۳ درس ۱۳	صرف؛ بی چون و چرا	خالص	محض
ف / ۳ درس ۱۱	ساحت	زمینی که دور آن دیوار کشیده باشد.	محوطه
ف / درس ۲	ذلیل	خوار، زبون گردیده	مخذول*
ف / ۲ درس ۱	قلاده، گلوبند	گردن بند	مختفه
ف / ۱ درس ۱۸	رعبانگیز	ترسناک، وحشتزا و هراس انگیز	مخوف*
ف / ۲ درس ۱۶	رثا	شعر یا سخنی که در سوگواری می‌خوانند.	مرثیه
ف / ۳ درس ۸	فانی	زودگذر، شتابنده	مستعجل*
ف / ۱ درس ۹	میمون، همایون	سعادتمند، نیکبخت، مبارک	مسعود
ف / ۳ درس ۳	کیش، مشرب، نهچ	روش، طریق	مسلک*
ف / ۳ درس ۷	محرزشدن، مسجّل شدن	قطعی شدن، ثابت شدن	مسلم شدن
ف / ۱ درس ۸	خیک	پوست گوسفند که در آن چیزی نگهداری کنند	مشک
ف / ۲ درس ۱۵	اعانت، معونت	یاری کردن، پشتیبانی	مظاهرت*
ف / ۱ درس ۷	سوداگری	معامله، دادوستد	معاملت
ف / ۲ درس ۹	صومعه	پرستش گاه، محل عبادت	معبد*
ف / ۱ درس ۱۰	آوردگاه	میدان جنگ	معرکه*
ف / ۱ درس ۲	مقهور	شکست خورده، بازنده	مغلوب*
ف / ۳ درس ۱	نَزْهَةِ بَخْش	شادی بخش، فرح انگیز	مُفَرَّح*
ف / ۱ درس ۱۶	مِسْكِين	تهی دست، درویش و بی چیز	مُفْلِس*
ف / ۲ درس ۱۵	شماتت، مذمت	سرزنش	ملامت*
ف / ۲ درس ۱۸	معاون، یاور	مدد کننده، یاری دهنده	مُمد*

ف ۱/ درس ۱۴	مَهْذَب، مَبْرَا	پاک و بی عیب	*منزه*
ف ۱/ درس ۱۱	رَزْهَرَدْر	ترستاک، ترس آور، هولناک	*مهیب*
ف ۳/ درس ۹	دَهْشَهَا، عَطَايَا	بخشندها، موهبتها	مواهب
ف ۲/ درس ۱۶	وَزِين	باوقار، متین	*مُوقَر*
ف ۳/ درس ۶	صَبُوح، بَادَه، مَل، صَهَبَا	شاراب	می
ف ۱/ درس ۱۴	سَحَاب	ابر	میخ
ف ۱/ درس ۱۴	خَطِيب	نطق کننده، سخنگو	ناطق
ف ۲/ درس ۵	فَسَخْ كَرْدَن	باطل کردن، شکستن عهد و پیمان	نقض کردن
ف ۱/ درس ۱۷	أَسْلَاف، آباء	اجداد، پدران	نیاکان
ف ۱/ درس ۱۱	خَدْعَه، مَكْر	فریب، حیله	نیرنگ
ف ۱/ درس ۷	زوَال	نیستشدن، بسیار مشتاق	هلاک
ف ۱/ درس ۱۱	أَهْنَگ، دَلِيرِي، شَجَاعَت	قصد، اراده، عزم قوی	همت
ف ۳/ درس ۲	نَاصِح، مَذَكَّر	پندهنده، سخنور اندرزگو	*واعظ*
ف ۲/ درس ۱	مَسْأَلَه، از پَالْفَتَادَه	درمانده، خسته	وامانده
ف ۲/ درس ۹	شَعْف، ابْسَاط	سرور، شادمانی و خوشی	*وجد*
ف ۱/ درس ۳	وَسْع، اسْتَطَاعَت	توانگری، ثروت	وسعت
ف ۲/ درس ۹	خَطَه، شَهْرَسَان	مجموعه شهرهایی که والی اداره دارد.	*ولايات*
ف ۲/ درس ۱۱	گُرد	پهلوان، دلاور، دلیر	یل

معنی دیگر

واژه	معنی دیگر
آمیختن	رفت و آمد، معاشرت
آهنگ	قصد، عزم، اراده
اتفاق	متعدد بودن، هم‌دلی
اختلاف	رفت و آمد
آسیب	آزار، آفت، بلا، ضرر، صدمه
اندرگشیدن	به درون کشیدن، به سوی خود کشیدن
آوان	وقت، هنگام
بار	اجازه، اجازه حضور نزد شاه یا امیر
باره	دیوار قلعه، حصار
باری	القصه، به هر حال، خلاصه

واژه	معنی
بازآمدن	نزدیک شدن
بازماندن	خسته شدن
بالیدن	رشد کردن
برآمدن	کنار، پهلو
براندیشیدن	گذشتن، گذشتن زمان، سپری شدن
بردمیدن*	ترسیدن، بیم داشتن، واهمه داشتن
برگرفتن	خرمودیدن، برخاستن
بهارام*	برداشت
بوته	سیاره میرخ
بوم	درخت کوچک که بسیار بلند نباشد.
جغد (نماد بدینختی و بال)	جغد (نماد بدینختی و بال)
پاییدن	زیر نظر قرار دادن، توجه کردن
پدرام*	آراسته، نیکو، شاد
تاب*	پیچ و شکن
تافتن	تابیدن، تابش
تجلى*	آشکار شدن، جلوه کردن
تحیر	حیران شدن، سرگشته شدن
تخلص*	رهایی
تقدیر	سرنوشت، قضا و قدر، مشیت الهی
تگ*	دویدن
تیز*	تند و سریع
تبیغ	شمیر، هر آلت تیز و برنده
تبیمار*	مواظبت، مراقبت
جامه	گستردنی، فرش
جبار*	سلط، یکی از صفات خداوند تعالی
جزا*	پاداش کار نیک
جمله	همه، همگی
چشمپوشیدن	بی اعتمایی نمودن، نادیده انگاشتن (کنایه)
حالی	فوراً، به محض این که
حشر*	رستاخیز، قیامت
حصار	دیوار
حضرت*	آستانه، پیشگاه، درگاه
حقة*	جعبه، صندوق

۳	ف / درس	داخل شدن
۵	ف / درس	به جا ماندن
۱۲	ف / درس	افتخار کردن
۱	ف / درس	آغوش، جسم، پهلو، خشکی
۱۲	ف / درس	ظاهر شدن
۱۲	ف / درس	فکر کردن
۱۳	ف / درس	طلع کردن
۶	ف / درس	اخذ کردن، گرفتن
۱۲	ف / درس	یکی از نامهای آقایان
۵	ف / درس	ظرف گذاختن طلا و نقره
۹	ف / درس	سرزمین
۱۱	ف / درس	دوام داشتن
۱۳	ف / درس	پایینده، مانا
۱۳	ف / درس	پایداری، گرمی، صبر
۱	ف / درس	تاب دادن، پیچیدن
۱۰	ف / درس	هویدا شدن
۸	ف / درس	یکی از مراحل عرفان
۱۵	ف / درس	عنوان و لقب شاعری
۱۰	ف / درس	اندازه چیزی را نگه داشتن
۱۵	ف / درس	عمق، پایین
۱۲	ف / درس	هر چیز بُرنده، مقابله کرد
۱۲	ف / درس	خار، تیزی سرکوه، تابش
۱۵	ف / درس	غم و رنج
۲	ف / درس	لباس
۷	ف / درس	ستمگر
۳	ف / ستایش	مجازات بدی، کیفر
۱۴	ف / درس	خلاصه، عبارت
۹	ف / درس	مردن (کنایه)
۱۶	ف / درس	حال و وضعیتی
۲	ف / نیایش	برانگیختن
۹	ف / درس	زندان، قلعه
۷	ف / درس	حضور، برای احترام پیش از نام بزرگان
۶	ف / درس	حیله، کلک

۰	واژه
	حکمت
	حال کردن
	حلول
	خان
	خلق
	خلد
	خوار
	خوان*
	خبره*
	دچار شدن
	درآمدن
	درآمیختن
	درویش
	دربادل
	دزم*
	دستان
	دلدار
	دمیدن
	دهن‌گجی
	دولت
	دیدار
	دیوان
	رخصت*
	رعنا
	روان
	روضه
	روی*
	زاد*
	زاری
	زینهار
	زِه*
	زنده*
	سپردن*

۱۵	ف / درس	دلیل، علت
۲	ف / درس	گذشت کردن
۱۰	ف / درس	وارد شدن چیزی در چیزی دیگر
۹	ف / درس	شیار لوله تفنگ، خانه
۱	ف / ستایش	مبتكر
۱۲	ف / درس	بهشت
۱۲	ف / درس	آسان (تلفظ: خ ، ا ، ر)
۱۸	ف / درس	مرحله
۱۳	ف / درس	بیوهوده، سرکش، حالت چشم
۱۴	ف / درس	مبلاشدن
۱۰	ف / درس	بیرون آمدن، خارج شدن
۱۷	ف / درس	همنشین شدن
۱۴	ف / درس	عارف، سالک
۱۶	ف / درس	دلیر
۱۲	ف / درس	افسرده و غمگین
۷	ف / درس	حیله، ببل، دستها
۱	ف / درس	دلیر، شجاع
۱	ف / درس	باد کردن در چیزی
۱۶	ف / درس	مخالفتکردن
۷	ف / درس	حکومت
۲	ف / درس	ملاقات
۱۲	ف / درس	جمعِ دیو، دیوها
۱۵	ف / درس	دستور
۹	ف / درس	احمق، ابله (معنی گذشته)
۵	ف / درس	رونده، جاری، روح
۱۲	ف / درس	شعر در سوگ کسی
۳	ف / ستایش	چهره، نوعی فلز
۱۴	ف / درس	زاییده شد
۳	ف / درس	خواری، بیچارگی
۱۷	ف / درس	افسوس، امان
۱۲	ف / درس	آفرین، چشم
۱۴	ف / درس	کهنه، پاره
۱۲	ف / درس	لگدمال کردن

دانش، خرد، فرزانگی	۰	واژه
ذبح و سر بریدن شرعی		حکمت
فروآمدن، نزول		حال کردن
رئیس ایل		حلول
آفریننده		خان
همیشگی، جاوید		خلق
پست، زبون، بی ارزش		خلد
سفره فراخ و گسترده		خوار
محبیت، سرگشته		خوان*
برخوردن، به هم رسیدن		خبره*
وارد شدن، داخل شدن		دچار شدن
مخلوط شدن		درآمدن
فقیر، بی نوا، تهی دست		درآمیختن
بخشیده، باگذشت		درویش
خشمنگین		دربادل
زال، پدر رستم		دزم*
معشوق، محبوب		دستان
برآمدن، سر زدن، روییدن		دلدار
شکلک درآوردن		دمیدن
اقبال، ثروت و مال، خوشبختی		دهن‌گجی
چهره		دولت
معادل کلمه امروزی «اداره»		دیدار
اجازه، اذن دادن		دیوان
خوش قدوقامت، بلند، زیبا		رخصت*
ساده و بی تکلف		رعنا
باغ، بوستان		روان
چاره، امکان، راه		روضه
توشه، خوردنی و آشامیدنی در سفر		روی*
گریه و ناله، ضجه		زاد*
آگاه باشید، هشدار می‌دهم، برحذر باش		زاری
چله کمان، وتر		زینهار
بزرگ، مهیب		زِه*
طی کردن، پیمودن		زنده*
		سپردن*

واز*	نهان، درون	ف / درس ۷
سِرَّ	اندیشه، هوس، عشق	ف / درس ۶
سودا*	گواه	ف / درس ۱۱
شاهد	شایسته است	ف / درس ۷
شاید	احتمالاً	ف / درس ۱
شکن*	پیچ و خم زلف	ف / درس ۳
شوخ*	چرک، آلودگی	ف / درس ۱۴
صدر	بالا	ف / درس ۲
صلت*	بخشنی	ف / درس ۱
صنع	آفریدن، ساختن	ف / درس ۸
صolut*	هیبت، قدرت، شکوه و جلال	ف / درس ۱۴
طاس*	کاسه مسی	ف / درس ۱۵
طاعن*	سرزنشگران، عیبجویان	ف / درس ۹
طالع*	سرنوشت، بخت	ف / درس ۱۱
طريق	راه، سبیل، سلک، صراط، روش	ف / درس ۲
طعمائینه	آرامش، سکون و قرار	ف / درس ۱۰
عرش	آسمان، جایی فراتر از همه آسمان‌ها	ف / درس ۷
عزَّت	خداآند	ف / درس ۱۶
عزیمت	عازم شدن، حرکت، رفتن	ف / درس ۱۵
عَقدَه*	گره، پیچیدگی	ف / درس ۲
علت	بیماری، ناخوشی	ف / درس ۵
علمَ کردن	برپا کردن	ف / درس ۱۵
عهد	پیمان	ف / درس ۵
فسرده*	یخزده، منجمد	ف / درس ۱
فضل*	بخشنی، کرم، نیکویی	ف / درس ۲
فیاض*	بسیار فیض دهنده، بسیار بخشش‌دهنده	ف / درس ۱۰
قرب	نزدیکی، خویشاوندی	ف / درس ۳
قضا	تقدیر، سرنوشت	ف / درس ۱۰
قلب	قسمت میانی لشکر، عضو بدن	ف / درس ۷
فهْر	خشم، مقابل آشتی	ف / درس ۱
کام*	سقف دهان	ف / درس ۱۰
کاویدن	جست و جو کردن، ور رفتن	ف / درس ۳
گِبریا*	بارگاه خداوندی	ف / درس ۱۳
کجا	که (حرف دستوری)	

راز	خرید و فروش	ف / درس ۶
زیارو	احتمالاً	ف / درس ۱۱
شکننده، شکست	لطیفه‌گو، زیبا، گستاخ	ف / درس ۱
صدر مجلس، سینه انسان	پاداش، جایزه	ف / درس ۲
نيکوبي کردن	حمله	ف / درس ۱
کچل	نزيهاندازها	ف / درس ۱۵
برآينده، طلوع گشته	وجه، مذهب، حرفه، عادت	ف / درس ۹
وقار	تخت	ف / درس ۱۱
ارجمendi، احترام	ارجمendi، احترام	ف / درس ۲
قصد، نيت ، افسون و جادو	افسردگي توأم با كيشه توژي	ف / درس ۱۶
دليل، سبب	مشهور کردن (کنایه)	ف / درس ۵
روزگار	غمگين	ف / درس ۱۵
برتری	رادمرد، جوان مرد، بخشش‌دهنده	ف / درس ۱
قدر و منزلت	حکم کردن، ادا کردن	ف / درس ۱۰
نژديکي، خويشاوندي	دگرگون کردن، تقلبي	ف / درس ۱۰
سقفت دهان	تسليط خداوند بر بنده، شکست دادن	ف / درس ۷
آرزو	عظمت، بزرگمنشی	ف / درس ۱
حرف کردن	كلمه پرسش (چه کسی)	ف / درس ۱۰

۰	واز*
	کرامت
	کفایت
	گمند
	گیمیا
	کیوان*
	گهر
	مبتلاء
	محاسن
	محراب
	محض
	محضر*
	محنت*
	مدار
	مدام*
	مسلح*
	مشیت*
	مطلق*
	معارف
	معرکه*
	معلول*
	منت
	مهرلمی*
	نای
	نژه*
	نمودن
	نهادن
	نوش*
	نیک
	همضم
	همسری
	هول*
	هیئت
	ورطه*

۱۰	ف / درس ۳	کارهای خارق العاده عارفان	سخاوت و جوانمردی، احسان و بزرگواری
	ف / درس ۲	شاپستگی، لیاقت، کاردانی	کافی بودن، بس بودن
۱۲	ف / درس ۱	زلف، گیسو	طناب بلندی که...
۲	ف / درس ۳	هرچیز نادر و کمیاب، شیمی	ماده‌ای که ماهیت فلزات را تغییر می‌دهد.
۱۲	ف / درس ۱	یکی از نامهای آقایان	سیاره زَحل
۱	ف / درس ۱	اصل و نژاد	سنگ گران‌بها
۳	ف / درس ۲	عاشق، بیمار	گرفتار درد و رنج، در بلا و محنت افتاده
۱۱	ف / درس ۱	خوبی‌ها، نیکی‌ها	ریش
۱	ف / درس ۲	بالای خانه، صدر مجلس	جای ایستادن پیش‌نماز در مسجد
۶	ف / درس ۱	علمی که تنها جنبه نظری دارد.	پاک، خالص، بی‌چون و چرا
۳	ف / درس ۲	پیشگاه، درگاه	محل حضور
۹	ف / درس ۱	سختی، کوشش	اندوه، غم
۱۱	ف / درس ۲	فعل نهی از مصدر داشتن	جای دور زدن و گردیدن
۲	ف / درس ۳	می، شراب	همیشه، پیوسته
۳	ف / درس ۱	کشتارگاه	رخت‌کن حمام
۱۰	ف / درس ۱	عزم، تقدیر	اراده، خواست خدای تعالی
۱۸	ف / درس ۲	آزاد، تمام	بی‌شرط و قید
۳	ف / درس ۲	اشخاص معروف	دانش‌ها، حکمت‌ها
۱	ف / درس ۱	شگفتانگیز، عالی	میدان جنگ، جای نبرد
۱۱	ف / درس ۱	نتیجه	کسی که اعضای بدن او آسیب دیده.
۱۶	ف / درس ۱	به رُخ کشیدن نیکوکاری درباره کسی	نیکوبی، احسان، سپاس
۱۶	ف / درس ۲	بیهودگی	اهتمام، سستی
	ف / نیایش	گلو، حلقوم، نام زندانی معروف	نی، یکی از آلات موسیقی
۱۵	ف / درس ۲	پاک، پاکیزه	باصفا، خوش آب و هوا
۲	ف / درس ۲	ارائه دادن، آشکارکردن یا شدن	نشان دادن
	ف / ستایش	قراردادن، گذاشتن	خلق کردن، آفریدن
۶	ف / درس ۱	گوارا باد	شهد و عسل، خوشگوار
۲	ف / درس ۲	خوب، زیاد، خوش، شایسته، زیبا و ...	به سختی (قید است)
۱۱	ف / درس ۳	درهم شکستن	گوارش، تحلیل غذا در معده
۱	ف / درس ۱	زنashویی، ازدواج	برابری
	ف / نیایش	دست‌پاچه (مضطرب)	ترس، هراس
۱۰	ف / درس ۲	دسته‌ای از مردم	شکل، ظاهر
۱۵	ف / درس ۲	زمین پست، بیابان بی‌راه و نشان	مهلهکه، خطر و دشواری، منجلاب

عبارات قرآنی

- **والصَّافَاتُ صَفَا** (سوگند به صف بستگان که صفی [با شکوه] بسته‌اند)
- **وَمَكَرُوا وَمَكَرَ اللَّهُ وَاللَّهُ خَيْرُ الْمَاكِرِينَ** (مکر ورزیدند و خدا [در پاسخشان] مکر در میان آورد و خداوند بهترین مکرانگیزان است.)
- **الصَّبِيرُ مُفْتَاحُ الْفَرْجِ** (صیر کلید گشایش و فرج است.)
- **الَّذِهَرُ يَوْمَ لَكَ وَيَوْمَ عَلِيكَ** (روزگار دو روز است، روزی به نفع تو و روزی به ضرر تو)
- **كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ** (هر نفسی، چشندۀ مرگ است. (همه می‌میرند))
- **أَلَا بَذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُ الْقُلُوبُ** (با ذکر خدا دل‌ها آرام می‌گیرد.)
- **وَلَا تَحْسِبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا بَلَّ أَحْيَاءً عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ** (ومپندازید آن کسانی را که کشته شده‌اند در راه خدا مرده‌اند، بلکه زنده‌اند.)
- **كُلُّ اَنَاءٍ يَتَرَشَّحُ بِمَا فِيهِ** (هر ظرفی ترشح می‌کند آنچه در آن است.)
- **تَعْزُّزُ مَنْ تَشَاءُ وَتَذَلُّلُ مَنْ تَشَاءُ** (هر کس را بخواهی، عزت می‌دهی، و هر که را بخواهی خوار می‌کنی.)
- **لَا تُنْدِرْكُ الْابْصَارُ وَهُوَ يُنْدِرُكُ الْابْصَارَ** (چشم‌ها او را نمی‌بینند؛ ولی او همه چشم‌ها را می‌بیند.)
- **إِذْهَبِإِلَى فَرِيعَونَ إِنَّهُ طَغَى فَقَوْلَ لَهُ قُولًا لَيْنَا** (به سوی فرعون بروید که او به سرکشی برخاسته و با او سخنی نرم گویید شاید که پند پذیرد.)
- **إِنِّي خَالِقٌ بِشَرَاءِ مِنْ طَيْنٍ** (من بشری را از گل خواهی آفرید.)
- **إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ** (من (خداوند) چیزهایی را می‌دانم که شما نمی‌دانید.)
- **وَعَلَمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا** (همه نام‌ها را به آدم آموخت)
- **إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالْجَبَالِ فَأَبَيَنَ أَنْ يَحْمِلُنَّهَا وَأَشَفَقُنَّ مِنْهَا وَحَمَلَهَا الْإِنْسَانُ إِنَّهُ كَانَ ظَلَّوْمًا جَهُولًا** (ما امانت را بر آسمان‌ها و زمین و کوه‌ها عرضه کردیم؛ پس، از پذیرفتن و حمل آن خودداری کردند و از آن هراسنک بودند و انسان، آن را بر دوش کشید. به درستی که او بسیار ستمگر و نادان بود.)
- **لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللهِ** (هیچ نیرو و توانی جز از سوی خداوند بلندمرتبه و بزرگ نیست.)
- **كُلُّ شَيْءٍ يَرْجِعُ إِلَى أَصْلِهِ** (هر چیزی عاقیت به اصل خودش برمی‌گردد.)
- **إِذَا أَحَبَ اللَّهُ عَبْدًا عَشَقَهُ وَعَشَقَ عَلَيْهِ، فَيَقُولُ عَبْدِي أَنْتَ عَاشِقِي وَمَحْبِي وَأَنَا عَاشِقُكَ وَمُحِبُّكَ.** ان اردت او لم تُرِدْ (زمانی که بنده‌ای محبوب خدا می‌شود، خداوند او را عاشق خویش می‌گرداند و خود نیز به او عشق می‌ورزد. سپس می‌گوید: بندۀ من! تو عاشق و دوستدار منی و من نیز عاشق و محب تو هستم، چه بخواهی چه نخواهی)
- **وَفِي الْأَرْضِ آيَاتٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ وَفِي أَنفُسِكُمْ أَفَلَا تُبَصِّرُونَ** (و در زمین نشانه‌هایی (آیاتی) است برای اهل یقین و در وجود خودتان، پس چرا نمی‌بینید.)
- **وَمَا زَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ رَمَيْتَ** (و پرتاپ کردی چه پرتاپ کردنی در حالی که خدا [تیر] را پرتاپ کرد.)

واژه‌های خفن

الف) چندمعنایی

ف / ۳ درس ۱۶	تمام و کمال	به طور مداوم	زمانی دراز	آرگار
ف / ۱ درس ۹		مرگ	زمان مرگ	اُجل
ف / ۲ ستایش		پشت کردن	نگون بختی	ادبار
ف / ۱ درس ۳	ادب شناس، سخن دان	دانشمند، بسیار دان	با فرهنگ، آداب دان	ادیب
علاقه و محبت همراه با احترام	ف / ۳ درس ۹	اخلاص	میل و خواست	ارادت
ف / ۱ درس ۹	افراشته‌تر	گرانمایه‌تر	شریفتر	اشرف
ف / ۳ درس ۱۶	سخن ناخوشایند و نابهنه‌نجار	رفتار	اطوار	اطوار
ف / ۱ درس ۱۳	صاحب منصب	کلاه پادشاهی	تاج دیپهیم	افسر
ف / ۲ ستایش		روی آوردن	نیکبختی	اقبال
ف / نیایش	احترام کردن	بخشش داشتن	بزرگ داشتن	اکرام
ف / ۲ درس ۱۲		درخواست کردن	اصرار	الحاج
ف / ۳ درس ۱۲	ترس و اضطراب / فکر	اندوه	بدگمانی	اندیشه
ف / ۲ درس ۹		جنبیدن	افراشته	اهتزاز
ف / ۱ درس ۱۳	اسب	حصار	دیوار قلعه	باره
ف / ۳ درس ۸		پیوسته و مرتب	وابسته	باز بسته
ف - نیایش		آمادگی	فراهم کردن	بسیج
ف / ۳ درس ۹	کاهلی	بیهودگی	بیکاری	بطالت
ف / ۱ درس ۱۳	شاد	نیکو	آراسته	پدرام
ف / درس ۲ و ۳		گلیم درشت و کلفت	جامه‌ای کمارزش	پلاس
ف / ۲ درس ۱۶		اندوه	اثرپذیری	تأثیر
ف / ۱ درس ۱۱	پدیدار شدن چیزی در خشان	روشنی	جلوه‌گری	تجّلى
ف / ۳ درس ۱۱	درنگ / اهمال کردن	به تعویق انداختن انجام کاری	عذر و دلیل آوردن	تعلّل
ف / ۱ درس ۱۰	تجمل	خودنمایی	رنج بر خود نهادن	تكلّف
ف / ۲ درس ۱۵		عمق	دویدن	تگ

۱۴	ف / درس ۱۱	نرمی کردن	اظهار لطف و مهربانی	مهربانی	تلطیف
۱۱	ف / درس ۱۰	توانایی تحمل سنگینی	توشه و اندوخته	توشه	توش
۲	ف / درس ۹	مهر کردن نامه و فرمان	امضا کردن فرمان	توقیع	توقیع
۹	ف / درس ۸	زبانه و شعله آتش	برافروختگی	التهاب	التهاب
۱	ف / درس ۷	خدمت و محافظت از بیمار	اندیشه	تیمار	تیمار
۲	ف / درس ۶	لباس	فرش	جامه	جامه
۱۱	ف / درس ۵	گستاخی	بی‌باکی	دلیری	جلسارت
۷	ف / درس ۴		ستم	بی‌وفایی	جفا
۶	ف / درس ۳	بر طبق	اندازه	برابر	حساب
۱۷	ف / درس ۲		نوعی از شعر	دلیری	حماسه
۱۵	ف / درس ۱		بی‌بهره	نالمید	خایب
۹	ف / درس ۱۲		بی‌بهرجی از یاری	درماندگی	خذلان
۱۲	ف / درس ۱۱	بهشت	جاوید	همیشگی	خلد
۱۲	ف / درس ۱۰	آسان	بی‌ازرش	پست و زبون	خوار
۶	ف / درس ۹	وزیر	راهنما	اجازه	دستور
۱۳	ف / درس ۸	هولناک	مهیب	خروشنده و غرتنده	دمان
۱	ف / درس ۷	باد کردن در چیزی	سرزدن و روییدن	برآمدن	دمیدن
۲	ف / درس ۶		جوهر	مرکبدان	دوات
۹	ف / درس ۵		زمان فرمانروایی	دارایی	دولت
۲	ف / درس ۴	باغ	صحراء	دامنه کوه	راغ
۳	ف / درس ۳		نام فرشته نگهبان بهشت	بهشت	رضوان
۱۴	ف / درس ۲	سن و سال	خوردنی و آشامیدنی سفر	توشه	زاد
۲	ف / درس ۱		برطرف شدن	نابود شدن	زايل شدن
۷	ف / درس ۰	گناه	لغزیدن	لغش	زلت
۱۴	ف / درس ۱	کهنه و پاره	مهیب	بزرگ	زنده
۲	ف / درس ۰	هدیان	سرگیجه و پریشانی	ورم مغز	رسام
۱۳	ف / درس ۱		تیزی هر چیز	سرنیزه	سنان
۶	ف / درس ۰	اشتیاق و دیوانگی	عشق و هووس	اندیشه و خیال	سودا

ف / ۲ درس ۱۴	قسمت و بپره	تیر جنگی	ترس	سهم
ف / ۲ درس ۲	هر چیز برافراشته	خیمه	سايهبان	شِراع
ف / ۱ درس ۱۴		کچل	کاسه مسى	طاس
ف / ۳ درس ۱۳	سقف و سازهای منحنی	بی همتا	فرد و یکتا	طاق
ف / ۳ درس ۱۸	تندی	ملامت	سرزنش	عتاب
ف / ۱ درس ۹	خیمه و سایهبان	سریر	تحت پادشاه	عرش
ف / ۲ درس ۱۵	افسردگی توأم با کینه توزی	پیچیدگی	گره	عَقدہ
ف / ۱ درس ۸	ساختمان	آباد کردن و آبادانی	بنا کردن	عمارت
ف / ۲ درس ۱۶	مقابل غش و ناپاکی	سنجه	خالص	عيار
ف / ۳ درس ۱۳	فریب	خیانت	نقض عهد	غدر
ف / ۲ درس ۹	تعصب	رشک بردن	حمیت	غیرت
ف / ۱ درس ۱۴		شکست	خشم و غصب	قهر
ف / ۱ درس ۳		سرپرست	کیسه کش حمام	قیم
ف / ۲ درس ۸		عظیم	سنگین	گران
ف / ۳ درس ۱۶	نکتهای باریک	مطلوب نیکو	گفتار نفر	لطیفه
ف / ۱ درس ۱	ناممکن	بی اصل	droog	محال
ف / ۳ درس ۶	غرق شده	شیفته	مجذوب	مستغرق
ف / ۲ درس ۷		دچار اشتباه	اشتباه کننده	مشتبه
ف / ۱ درس ۵	رفت و آمد	الفت داشتن	گفت و شنید	معاشرت
ف / ۳ درس ۱۶	معمول	شناخته شده	عهد شده	معهود
ف / ۲ درس ۲		همراه	پیوسته	مقرنون
ف / ۱ درس ۱۱	ابزار سنجش	معیار	اصل هر چیز	ملاک
ف / ۱ درس ۱۶	ناله مکن (فعل نهی)	درآمد مستغلات	مال و ثروت	منال
ف / ۳ درس ۱		نیکویی	سپاس و شکر	منت
ف / ۱ درس ۱	آزمند	حریص	شیفته و مشتاق	مولع
ف / ۳ درس ۱۸	بزرگی	خشم	ترس	مهابت
ف / ۲ درس ۱۵	پاک و پاکیزه	خوش آب و هوا	باصفا	نَزِهَ
ف / ۲ ستایش		اندوهگین	خوار و زبون	نَزَنْد

۹	ف / درس ۲	هیبت	هراس	فریاد	نهیب
۱۴	ف / درس ۳	بیابان	سرزمین	وادی	
۱	ف / درس ۱	خطر و دشواری	زمین پست، منجلاب	مهلکه، هلاکت	ورطه
۱	ف / درس ۳		وجه معاش	مقری	وظیفه
۱۳	ف / درس ۱	ناله	آواز	صدا	ویله
۱	ف / درس ۱۱		زنashوبی	برابری	همسری

ب) معانی خاص

۱۲	ف / درس ۱	درختی است که چوب آن سیاه، سخت، سنگین و گران بهاست	آبنوس
۷	ف / درس ۳	بیرون کشیده، برکشیده	آخته
۵	ف / درس ۱	قوس زیر گردن، چنبره گردن	آخره
۵	ف / درس ۲	اولین شیری که یک ماده (انسان یا حیوان) به نوزادش می دهد.	آغوز
۵	ف / درس ۲	ورم، تورم	آماس
۵	ف / درس ۳	آونگ، آویزان، آویخته	آوند
۴	ف / درس ۱۴	مردان کامل	ابدا
۱۵	ف / درس ۲	رفت و آمد	اختلاف
۱۲	ف / درس ۳	محصول زمین های زراعی	ارتفاع
۸	ف / درس ۳	دور داشتن، بعید شمردن چیزی	استبعاد
۵	ف / درس ۲	نام مرضی که بیمار، آب بسیار خواهد.	استسقا
۱۴	ف / درس ۱	همانندها	اشبهاء
۶	ف / درس ۳	میل قلب است به دیدار محبوب	اشتیاق
۷	ف / درس ۱	پند و عبرت گرفتن	اعتبار
۱۴	ف / درس ۳	متجمد، سرمازده	افسرده
۱	ف / درس ۲	مجروه، خسته	افگار
۱۴	ف / درس ۳	اطراف، کناره ها	آکناف
۱۶	ف / درس ۱	کیسه ای بزرگ از پوست دباتغی شده گوسفت	انبان
۱	ف / درس ۳	حالی که در آن، احساس بیگانگی و ملاحظه و رودربایستی نباشد، خودمانی شدن	انبساط

ف ۱ / درس ۳	عاجز شدن	اندر ماندن
ف ۲ / درس ۱	بلند	باسق
ف ۱ / درس ۱۳	بزرگزاده، از نژاد بزرگ (می‌تواند منظور شاهزاده نبودن هم باشد)	بَد نژاد
ف ۲ / درس ۱۲	برگردانیدن	برگاشتن
ف ۳ / درس ۱	مرغابی	بط
ف ۲ / درس ۷	دوری، فاصله	بعد
ف ۳ / درس ۹	درختی خودرو و وحشی که در برخی نقاط کوهستانی ایران می‌روید، پسته وحشی	بن
ف ۳ / درس ۱	دختران، بنت‌ها	بنات
ف ۳ / درس ۱۶	انگشت، سرانگشت (مفرد است)	بنان
ف ۱ / درس ۵	خوار و بار (نخود، لوبیا، عدس ...)	پُشن
ف ۲ / درس ۱۶	سرخ	بور
ف ۱ / درس ۱۲	سیاره مریخ	پیرام
ف ۳ / درس ۶	فرا رسیدن هنگام غروب یا شب	بیگاه شدن
ف ۲ / درس ۸	جایی از رود یا دریا که کم‌عمق باشد و پا به ته آن برسد.	پایاب
ف ۳ / درس ۵	خوردن	پوزه زدن
ف ۱ / ستایش	خلق کردن، آفریدن	پیدا کردن
ف ۳ / درس ۶	فروغ، پرتو	تاب
ف ۳ / درس ۱۴	در لغت به معنای تنها یی گزیدن؛ ترک گناهان و اعراض از امور دنیوی و تقرب به خداوند؛ در اصطلاح تصوف، خالی شدن قلب سالک از آنچه جز خدادست.	تجزید
ف ۳ / درس ۶	پادرزه، ضد زهر	تربیاق
ف ۳ / درس ۱۴	رنج و سختی	تعَب
ف ۳ / درس ۱۲	طرفداری یا دشمنی بیش از حد نسبت به شخص، گروه یا امری	تعصّب
ف ۲ / درس ۱۶	عصای سبکی که به دست می‌گیرند.	تعلیمی
ف ۳ / درس ۱۴	فرد شمردن و یگانه دانستن خدا؛ کناره گرفتن از خلق و تنها شدن؛ در اصطلاح تصوف، تحقق بنده است به حق، به طوری که حق، عین قوای بنده باشد.	تفرييد
ف ۱ / درس ۱۱	ستودن، نوشتن یادداشتی ستایش‌آمیز درباره یک کتاب	تقریظ
ف ۳ / درس ۱۶	دک و پوز، سر و صورت	تك و پوز
ف ۲ / درس ۷	دروغ و نيرنگ‌سازی	تلبيس

ف / درس ۵	توانگری، ثروت	تمکن
ف / درس ۱۱	اسپ سرکش	تونس
ف / ۲ سیاست	آن است که خداوند، اسباب را موافق خواهش بنده، مهیا کند تا خواهش او به نتیجه برسد؛ سازگار گردانیدن	توفيق
ف / درس ۱	خوشاندام	جسيم
ف / ۳ درس ۱۶	پوشش به معنای مطلق	جل
ف / ۲ درس ۷	بزرگ است.	جلت
ف / ۳ درس ۱۸	ویژگی خطی که درشت و واضح باشد و از دور دیده می‌شود.	جلی
ف / ۳ درس ۸	تللفظ محلی «چراغ» نزد مردم سیرجان	چریغ
ف / ۲ درس ۱۶	کیسه‌ای که درویشان و شکارچیان در آن توشه و لوازم خود را می‌گذارند.	چنته
ف / درس ۱۵	اکنون	حالی
ف / درس ۲	شعر عرب، سروdi که شتربانان عرب برای شترها می‌خوانند تا سریع‌تر حرکت کنند.	حدی
ف / ۳ درس ۶	دوست، هم‌دم و همراه	حریف
ف / ۲ درس ۱۰	فروید آمدن، نزول	حلول
ف / ۱ درس ۱۳	درختی است بسیار سخت که از چوب آن نیزه و تبر سازند.	خدنگ
ف / ۲ درس ۱۴	آب دهان، تنفس	خدو
ف / ۳ درس ۱۲	زخمی کردن، مجروح کردن	خستن
ف / ۲ درس ۹	خوی‌ها، خواه نیک باشد یا بد	خصال
ف / ۱ درس ۱۶	جامه‌ای که بزرگی به کسی بخشید.	خلعت
ف / ۳ درس ۲	می فروش	خمار
ف / ۲ درس ۱۲	آشپز	حوالیگر
ف / ۲ درس ۲	سریع	خیر خیر
ف / ۳ درس ۱۰	ادعا	داعیه
ف / ۳ درس ۱	تاریکی‌ها (دَجِيَه)	ذُجَى
ف / ۲ درس ۲	چرم و پوست (یک دول: یک لایه، یک پاره)	دول
ف / ۲ درس ۱۵	راه کچ کردن، تغییر مسیر دادن	راه‌افتتن
ف / ۳ درس ۱۳	شعری که در میدان جنگ برای مفاخره می‌خوانند.	ذَبَّز
ف / ۳ درس ۸	بنایی با سقف گنبدی یا به شکل هرم	رواق

ف ۱۴ / درس ۳	عبور کردن، گذشتن	روی درکردن
ف ۶ / درس ۲	سخن نگفتن	زبان درکشیدن
ف ۶ / درس ۲	سخن گفتن	زبان کشیدن
ف ۱۲ / درس ۲	ضریبه پتک	زخم داری
ف ۱۰ / درس ۳	ضریبه، ضربه زدن	زخمه
ف ۹ / درس ۲	نوعی توب جنگی کوچک که در زمان صفویه و قاجاریه روی شتر می‌بستند.	زنبورگ
ف ۱ / درس ۲	چانه (زنخ)	زنخدان
ف ۱۲ / درس ۷	سریع، فوراً	سبک
ف ۱۲ / درس ۱	طی کردن	سپردن
ف ۱۸ / درس ۳	ضخیم	ستبر
ف ۸ / درس ۳	توقف کوتاه، هرگاه مرغی از اوج، یک لحظه بر زمین نشیند و دوباره برخیزد، این توقف کوتاه را «سر پر زدن» می‌گویند.	سر پر زدن
ف ۹ / درس ۳	باد بسیار گرم و زیان رساننده	سوم
ف ۲ / درس ۲	زیباروی، خوب روی	شاهد
ف ۶ / درس ۳	پاره گوشتی که از درازا بریده باشند.	شرحه
ف ۱۲ / درس ۱	انگشت‌مانندی از جنس استخوان که در انگشت شست می‌کردند و با آن زه کمان را می‌گرفتند.	شست
ف ۱۴ / درس ۳	قوی، نیرومند	شگرف
ف ۱۸ / درس ۳	کتاب	صحیفه
ف ۱ / درس ۳	برگزیده، برگزیده از افراد بشر	صفوت
ف ۲ / درس ۲	بخشنی	صلت
ف ۳ / درس ۳	کناره، کنار	ظرف
ف ۷ / درس ۲	فرمان برداری، اطاعت، فرمانبری	طوع
ف ۸ / درس ۳	نوعی ردا	طیلسان
ف ۲ / درس ۲	بیماری، ناخوشی	علت
ف ۵ / درس ۱	میان دو کتف	غارب
ف ۸ / درس ۳	حد نهایی چیزی، کمال مطلوب	غايت القصوى
ف ۱۸ / درس ۳	نشاندن و کاشتن درخت و گیاه	غرس

ف / درس ۱۴	شیر	غضنفر
ف / درس ۱۰	توانگری، بینیازی	غنا
ف / درس ۱۲	بانگ و خروش، فریاد	غَو
ف / درس ۱۲	درهم شدن از غصه و رنج	فراز کشیدن
ف / درس ۱	متختیر شدن	فروماندن
ف / درس ۵	یخزده، منجمد	فسرده
ف / درس ۹	علم احکام شرعیه، علمی است که از فروع عملی احکام شرع بحث می کند. مبنای این علم بر استباط احکام است از کتاب و سنت و به سبب همین استنباط، محل اجتهاد است.	فقه
ف / درس ۱	دوری و عقبنشینی کردن	قدم در کشیدن
ف / درس ۱	صاحب جمال	قسیم
ف / درس ۸	جاگاگذی، جعبه چوبی یا فلزی روباز که برای قرار دادن کاغذ، پرونده یا نامه‌ها روی میز قرار می‌دهند.	کازیه
ف / درس ۱۲	غم، اندوه	گُربت
ف / درس ۹	اسبی که رنگ آن میان زرد و بور باشد.	گُوند
ف / درس ۵	برآمدگی پشت پای اسب	گله
ف / درس ۹	اسب یا استری که به رنگ سرخ تیره است.	گَهر
ف / درس ۷	حیله و فریب	کِید
ف / درس ۱۲	سیاره زَحل	کیوان
ف / درس ۷	تحت پادشاهی	گاه
ف / درس ۵	پشت، بالای کمر	گُرده
ف / درس ۵	رفتاری بین دویدن معمولی و راه رفتن	لَکَهْ دویدن
ف / درس ۷	جای اقامت و مکان و جای سکونت، پناهگاه	مأوا
ف / درس ۹	افتخار، سرافرازی	مُباهات
ف / درس ۱۰	مجاب شده، مجاب	متقاعد
ف / درس ۱۸	به زشتی عمل خود پی بردن و پند گرفتن	متتبه شدن
ف / درس ۲	فرمان دادن، دستور دادن	مثال دادن
ف / درس ۱۱	ریش	محاسن
ف / درس ۲	امامور حکومتی شهر که کار او نظارت بر اجرای احکام دین و رسیدگی به اجرای احکام شرعی بود.	محتسب

ف / درس ۱۲	استشها دنامه	محضر
ف / درس ۱۶	بهره‌ور	محظوظ
ف / درس ۲	خوار، زبون گردیده	مخذول
ف / درس ۲	گردن بند	مختنه، عقد
ف / درس ۹	محلى که در آن تدریس کنند؛ موضوع درس گفتن	مدرس
ف / درس ۱	در اصطلاح عرفانی، کمال توجه بنده به حق و یقین بر این که خداوند در همه احوال، عالم بر ضمیر اوست، نگاه داشتن دل از توجه به غیر حق	مراقبت
ف / درس ۱۴	باور کردن	مسلم داشتن
ف / درس ۱۸	سالخورده	معمر
ف / درس ۱۲	کیدها، مکرها، حیله‌ها	مکاید
ف / درس ۳	جاهای عبادت حاجیان(منسک)	مناسک
ف / درس ۱۳	نوعی عصا که از چوب گرهدار ساخته می‌شود و معمولاً درویشان و قلندران به دست می‌گیرند.	منتشا
ف / درس ۱	گیاه، رُستنی	نبات
ف / درس ۱۰	فراموشی	نسیان
ف / درس ۱	خوشبو	نسیم
ف / درس ۱۲	تعظیم کردن	نماز بردن
ف / درس ۱۲	خوش‌قدم	نیک پی
ف / درس ۲	سختی و عذاب، گناه	وبال
ف / درس ۱۶	رَخسار، چهره (وجنه)	وَجْنَات
ف / درس ۲	ذات، وجود	وْجَد
ف / درس ۲	بار سنگین	وزر
ف / درس ۷	چیزهایی که به مدد یا از طریق آن‌ها به مقصد می‌رسند	وسایط
ف / درس ۱	دارای نشان پیامبری	وسیم
ف / درس ۵	فرورفتگی اندام (مثل گودی چشم)	وقَب
ف / درس ۱۶	طعمی که در مهمانی و عروسی می‌دهند.	ولیمه
ف / درس ۱۲	شتر قوی هیکل و درشت اندام	هیون

واژگان املایی فارسی ۱

فصل ۱

فصل ۳

- انهار و اشجار (رودها و درختان) نهر
زلت و گناه (هم معنی هستند).
زینهار و برحذر (هم معنی هستند).
فرقت و وصلت (دوری و پیوند) فراق / وصل، واصل
لئیمی و کریمی (پستی و بزرگی) لئامت
نقض پیمان (شکستن پیمان) ناقض، نقیض

فصل ۴

- آب اجل** (آب مرگ، اضافه نسبیه‌ی)
خاسته تا عرش (برآمده تا عرش) خاستن (برآمدن)
خذلان و درماندگی (هم معنی هستند)
دیواره اهرام (دیواره هرم‌ها)
صولت حیدری (شکوه حیدری)
عمارت کردن (آباد کردن)
نفح صور (دمیدن در بوق)

فصل ۵

- اذیت و آزار** (هم معنی هستند) موذی (اذیت‌کننده)
از نظر قالب (از نظر شکل)
اسیر و اسرا (هم خانواده هستند).
بدر و خنین (نام دو جنگ)
تقریظ بر کتاب (ستودن کتاب)
توسل به خدا (نژدیکی جستن به خدا) متولّ
جزر و مذ (پایین رفتن و بالا آمدن آب)
حرس و نگهبان (هم معنی هستند).
حک شدن (تراشیدن، کندن) حکاک
سطور کاغذ (سطرهای کاغذ)
صلوات غرزا (درود فصیح) صلات
علمدار تحول (پرچم‌دار تحول)
مراتب قرب (مراحل نزدیکی) مقرب، اقربا (نزدیکان)

- ارتجالاً و بی‌درنگ (هم معنی هستند).
از داور مستغنى (از قاضی بی‌پیاز) استغنا، غنى
انسان حرام خوار (کسی که حرام می‌خورد).
بحر خروشندہ (دریای خروشان) بحر، بحور
عادت مألوف (عادت خوگرفته) هم‌خانواده؛ الفت
قربت و قرابت (خویشاوندی خود) قریب، اقربا، مقرب، تقریب
مخذول و نالان (خوار و نالان) خذلان (خواری)
منسوب و وابسته (نسبت داده شده به او) انتساب، نسب
نصاب الصبیان (نام کتابی است) نصاب (حد معین از
 چیزی)، صبیان (کودکان)
نصبیب و ببره (هم معنی هستند)
نمط و روش (هم معنی هستند).
ورطه و مهلكه (زمین پست) هلاک، هالک
وقار و طمأنینه (هم معنی هستند). موقر
هلیم چرب (نوعی غذای چرب)

فصل ۲

- ادا و اطوار** (حرکات و رفتار) طور
برپای خاستن (بلند شدن)
بیغوله و کنج (هم معنی هستند).
زنگی مرقه (زنگی راحت) رفاه، ترفیه
شندرغاز (پول ناچیز)
غرض و مقصود (هم معنی هستند). اغراض، مقاصد
غم غربت (غم دوری از وطن)
گذاردن و گذاشتمن (عبور کردن، راه دادن)
مسلح گربابه (رخت کن حمام) سلاح
طمأنینه و آرامش هم معنی هستند.
وقب و فرورفتگی (هم معنی هستند). اوقاب (وقب‌ها)
یال و غارب (گردن و میان دو کتف) غوارب (غارب‌ها)

هلال احمر (هلال سرخ)

وقاحت عراقی‌ها (بی‌شرمی عراقی‌ها) و قیح

فصل ۶

پوشیدن درع (پوشیدن زره)

خطله نغز (ناحیه بدیع) نقض (باطل کردن)

سرزمین توران (سرزمین ترکستان) طور (نام‌کویی است).

سلیح و مزیح (سلاح و مزاج) اسلحه، تسليحات

مردم آزاری (ستمگری در حق مردم) آذار (ماه سوم رومی)

فصل ۷

اشباء و همانندها (هم‌معنی هستند). مشبه، شبه

خبث طینت (پلیدی سرشت) خبیث، خبائث

خوان و سفره (هم‌معنی هستند).

درآمد مستغلات (درآمد املاک جاری) مستغل

زبون و خوار (هم‌معنی هستند).

زلال چونوش (آب شیرین)

صدوقچه اسرار (صدوق کوچک رازها) سرّ

طاس و طشت (ظرف رخت‌شویی)

واژگان املایی فارسی ۲

فصل ۱

سور و شادی (جشن و شادی)

ضیعتک حلال (زمین زراعتی کوچک حلال) ضیاع

قوت روز (خوراک روز)

کراهیت و نفرت (هم‌معنی هستند). کریه، مکروه، اکراه

محراب مسجد (محلی در مسجد)

ننگ و عار (هم‌معنی هستند).

هزاهز و غریبو (آشوب و فریاد)

فصل ۲

استسقای زیاد (بیماری آبخوری) سقا، ساقی، مستسقی

به آزار برخاستن (اذیت کردن)

تقلید بالبداهه (تقلید ناگهانی) مقلد / بدیهی

حُجره و اتاق (هم‌معنی هستند) حُجرات

احوال و عادات (حال‌ها و عادت‌ها)

اطبای حاذق (پژشکان ماهر طبیب، طبابت، مطب

انسان دغل (انسان مکار و تنبیل)

تاس پر از يخ (بیاله پر از یخ)

حادته سخت (حادته سخت) حادث، حدوث (رخ دادن)

حُطام دنیا (مال بی ارزش دنیا)

حق گزاردن (به جا آوردن حق) گزارش

حلال بی شبهت (حلال بی تردید)

حلاوت و شیرینی (هم‌معنی هستند).

خطوهات متقارب (گام‌های همگرا و نزدیک به‌هم) خطوه

زایل شدن تب (از بین رفتن تب) زوال

به اهتزاز در آمدن (به جنبش درآمدن)	خشم و غضب (هم معنی هستند). مغضوب
بی اذن شاه (بی اجازه شاه)	درس و وعظ (درس و پند) واعظ، موعظه، وعظ
ثمرة نلاش (نتیجه نلاش) ثمرات / مثمر، استثمار	سلب محبت (محبت نکردن) مسلوب (سلب شده)
خشم و آز (خشم و حرص) آزمند (حریص)	سیر و سفر (گردش)
دهشتبار (ترسناک) دهشتناک	شیر آغوز (شیر اوّل زاده)
زبونی و خواری (هم معنی هستند). خار (بوته تیغ دار)	صباحت و زیبایی (هم معنی هستند).
طرد شدن (رانده شدن مطروح شدن)	ضبط و ثبت (هم معنی هستند). مضبوط/ ثبیت
غلتیدن امواج (روی هم رفتن موج ها) غلتک، غلتان	عاری از آسایش (بدون آسایش)
قصد و غرض (هم معنی هستند). مقصود، قاصد / اغراض	فروگذاری از کمک (کوتاهی در کمک) فروگذاشتن
کشور رقیب (کشور رقابت کننده) مراقبه	قوز کردن (کوژیشت شدن)
محض و خالص (هم معنی هستند). خلوص، مخلص	مرثیه و نوحه (هم معنی هستند). امراثی / رثا
نهیب و صفیر (بانگ و فریاد) سفیر (فرستاده)	مناسک حج (مراسم حج) منسک
فصل ۵	منبع بی شائبه (منبع بدون شک) منابع / شائب
اقناع ذهن (راضی کردن ذهن) قانع، قناعت	نشر فصیح (نشر شیوه) منثور، فصاحت
حلول صبح (آغاز صبح)	نقض کردن (باطل کردن) انقضی، منقضی، ناقض، تناقض
رسخه و قطره (هم معنی هستند). رشحات / قطرات	نواحی شام (اطراف شهر شام) ناحیه
سیل مهیب (سیل ترسناک) مسیل (سیل گاه)	فصل ۳
قابل استنباط (قابل درک)	محمل آراستن (آراستن کجاوه)
مرّهـم زخم (التيام بخش زخم) مـرـحـم (مهریان)	مهـدـ وـ كـجاـوهـ (هم معنی هستند).
فصل ۶	سـرـىـ سـقطـىـ (نام عارف است). سـقطـفـروـشـ (خرده فروش)
خواـلـیـگـرـ خـورـشـ (آشـیـزـ غـذاـ) خـواـلـیـگـرـانـ	وسـایـطـ گـونـاـگـونـ (واسـطـهـهـایـ مـخـتـلـفـ) وـسـیـطـهـ (واسـطـهـ)
منـشـ خـبـیـثـ (سـرـشـتـ پـلـیـدـ) خـبـائـثـ، خـبـثـ	جـبـرـئـیـلـ وـ اـسـرـافـیـلـ (نـامـ دـوـ فـرـشـتـهـ)
غـوـ وـ فـرـیـادـ (همـ معـنـیـ هـسـتـنـدـ) فـوـ (پـرـنـدهـ)	طـاقـتـ قـربـ (تحـمـلـ نـزـدـیـکـشـدـنـ) قـرـیـبـ، اـقـرـبـ، مـقـرـبـ، تـقـرـیـبـ
بـدرـ وـ هـلـالـ (ماـهـ کـاملـ وـ کـمانـیـ) حـلالـ (مقـابـلـ حـرامـ)	مـیـکـائـیـلـ وـ عـزـرـائـیـلـ (نـامـ دـوـ فـرـشـتـهـ)
الـحـاجـ وـ اـصـرـارـ (پـافـشارـیـ کـرـدنـ) مـصـرـ	طـعـوـ وـ رـغـبـتـ (اطـاعـتـ وـ خـواـسـتـ) مـطـلـوـعـتـ رـاغـبـ، تـرـغـيـبـ
عـلـمـ کـرـدـنـ (بلـنـدـکـرـدـنـ) آـلـمـ (درـدـ وـ رـنجـ)	اـکـراهـ وـ اـجـبارـ (بـیـ مـیـلـیـ وـ اـجـبارـ) مـکـرـوهـ، کـرـیـهـ
خـایـیدـنـ وـ جـوـیدـنـ (همـ معـنـیـ هـسـتـنـدـ)	خـاـکـ ذـلـلـ (خـاـکـ بـیـ اـرـزـشـ) ذـلـتـ، مـذـلـتـ، ذـلـالـتـ (خـوارـیـ)
ضـربـ وـ حـربـ (ضـرـیـهـ وـ جـنـگـ) محـارـبـ / ضـارـبـ، مـضـرـوبـ	رـأـفتـ وـ مـهـرـبـانـیـ (همـ معـنـیـ هـسـتـنـدـ). رـئـوفـ (مهرـیـانـ)
منـزـهـ اـزـ دـغـلـ (پـاـکـ اـزـ حـیـلهـ) تـزـيهـ (پـاـکـیـ)، نـزـهـ (پـاـکـ)	قاـلـبـ آـدـمـ (جسمـ آـدـمـ)
غـزاـ وـ جـنـگـ (همـ معـنـیـ هـسـتـنـدـ)	مـتـوـسـلـ شـدـنـ (روـیـ آـورـدنـ) توـسـلـ
جنـگـجـوـیـ کـاـهـلـ (جـنـگـجـوـیـ تـبـلـ) کـوـاهـلـ	طـینـ وـ گـلـ (همـ معـنـیـ هـسـتـنـدـ).
فصل ۴	افـراـطـ وـ تـفـرـيـطـ (زيـادـهـ روـيـ وـ كـوـتـاهـيـ) مـفـرـطـ

مُسامِحه و تعلل (آسان گرفتن) تسامح / علت، معلوم
معونت و مظاہرت (باری، پُشت‌گرمی) اعوان (باران)
مَهْمَلی و سُسْتی (هم‌معنی هستند). محمل (کجاوه)
مواجب سیادت (واجبات سروری) سید
ورطه و مهلکه (جای خطرناک) هلاک

فصل ۸

بر و بحر (خشکی و دریا)، بُبور، بحور، بحار
تند غلتیدن (سریع چرخیدن) غلتان
چشمۀ زلال (چشمۀ شفاف)، ضلال (گمراهی)
حشر و قیامت (هم‌معنی هستند). محشور
خوان عدل (بساط عدل)، خان (رئیس)
زنهار و برحدن (هم‌معنی هستند).
سپاس‌گزاری (تشکر کردن)، خدمت‌گزاری، شکر‌گزاری
ممدّ حیات (یاری‌کننده حیات)، حیاط (محوطه)
هللهه و شادی (هم‌معنی هستند).
هول و ترس (هم‌معنی هستند). اهواں، مُهُول، تهولی

بر سبیل اعتذار (با عذرخواهی)
تعزیه و مرثیه (عزاداری) عزا، معزاً، رثا
حدّت و شدت (هم‌معنی هستند).
حقوق گزاردن (ادای حقوق)، گذاردن (گذاشتن)
دها و خرد (زیرکی و عقل) داهی
طاعت و مطاوعت (فرمان برداری) مطیع
فرنگی‌مابی (مانند اروپایی‌ها) مآب (جای بازگشت)
قریب و نزدیک (هم‌معنی هستند). مقرّب، اقرباً، قُرب
قضای آسمانی (سرنوشت آسمانی)، غذا (خوراک)
قیافۀ یغور (قیافۀ درشت و زشت)
کار صواب (کار درست)، ثواب (پاداش)
لذت فراغ (لذت آسایش) فارغ، التذاذ
مثل علم یزید (بلند، مانند پرچم یزید)، آلم (درد و رنج)
محرم و صفر (نام دو ماه قمری) سفر
مرغزاری نزه (علفزاری باصفا) تنزیه

واژگان املایی فارسی ۳

فصل ۱

اساس تزویر (پایهٔ دوروبی) مؤسس
استقرار سلاح (بریایی و تدارک سلاح) اسلحه، تسحیلات
بیت الحزن (خانۀ غم) احزان، حزن، محزون
دم ستوران (سخن چارپایان)
زل زدن (خیره شدن به چیزی)
سَلَانَه سَلَانَه (بی‌خیال قدم برداشتن)
شیر ارغند (شیر خشمگین)
ضمادکردن (مرهم نهادن) ضماد گذاشتن
طاپرقدس (پرندۀ بهشتی)
عن قریب و به زودی (هم‌معنی هستند). قُرب، مقرّب
مین گذاری (قرا ردادن مین در زمین) گذاشتن
نشارکردن (فدا کردن) جان نثار
هتاکی در مطبوعات (افشاگری در روزنامه‌ها) هتک

ثنا و ستایش (هم‌معنی هستند).
شبِه و مانند (هم‌معنی هستند). اشباه (مانندها)
سنا و ضیا (هم‌معنی (نور) ضوء (نور، روشنایی)
خوان نعمت (سفره نعمت)
مهد زمین (گهوارۀ زمین) مهدود (مهدها)
عصارۀ تاک (چکیده‌انگور) عصیر (چکیده)
نخل باسق (نخل بلند) بواسق
قسیم و زیبا (هم‌معنی هستند).
به تحیر منسوب (حیران شده) نسبت
از بھر غرامت (برای خسارتم)
عار و ننگ (هم‌معنی هستند).
اکراه و بی میلی (هم‌معنی هستند). مکروه، کراهیت
صواب و خطأ (متضاد هستند)
تزوير و ریا (هم‌معنی هستند). مزور

فصل ۳

- ضجه و ناله** (هم معنی هستند)
غزو و فرباد (هم معنی هستند)
گمند شصت خم (گمند طولانی)
ملوک عجم (پادشاهان ایرانی) عجمستان
ناوردهای هول (نبردهای ترسناک) هایل (ترسناک)
هفت خوان (هفت مرحله)
هیون و شتر (هم معنی هستند)

فصل ۷

- افسر هدھد** (تاج هدھد پرندہ)
روی شست نشاندن (روی انگشت شست...)
قضا و قدر (سرنوشت)
تعب و رنج (هم معنی هستند)
گل و خار (متضاد هستند).
صله ارحام (محبت به اطرافیان، رحم)
کریه و زشت (هم معنی هستند). کراحت، مکروه
قدغن کردن (ممnonع کردن)
قالب بدن (جسم)
آننا و میان (هم معنی هستند).
ساطور قصابی (کارد بهن قصابی)

فصل ۸

- زیر پا گذارم** (نادیده بگیرم) گذاشت
منزل غایی (منزل نهایی) غایت
ذی حیات (جاندار) ذی قیمت، ذی علاقه
عتاب معلم (سرزنش معلم) عتاب و خطاب
صدای رسما (صدای بلند) رثا (سوگ)
مغلوب و مقهور (هم معنی شکست خورده) غالب، تغلب
اهتزاز درفش (جنبیدن پرچم)
غرس درخت (کاشتن درخت)
در اثنای سخن (در میان سخن)

فصل ۴

- ابراهیم ادهم** (از عارفان مشهور)، آدهم (سیاه رنگ)
دولت مستعجل (خوشبختی زودگذر) تعجیل، عجله، عاجل
سوء‌هاضمه (بیماری گوارشی) هضم
عجین آمدن (آمیخته شدن) معجون
یک طبق خاک (ظرف چوبی مسطح)

فصل ۵

- غربت باغ** (غیربی باغ) غریب
مصر بودن (باflashاری کردن) اصرار
تل خاک (تپه خاک) اتلال (تل‌ها)، تلبار (تل انبار)
حملایل کردن (آویختن) حمایل (آویزه)
باران بی‌امان (باران شدید)
تمایل و خواسته (هم معنی هستند).
هضم غذا (گوارش غذا) هاضمه
ذله شدن (خسته شدن)
جناق سینه (استخوان قفسه سینه) (جناغ)
روضه مجسم (باغ آشکار شده)

فصل ۶

- حشم پادشاه** (خدمتکاران پادشاه) احشام
خوار گشتن (بی‌ارزش شدن)
سورت سرما (شدت سرما)

واژه‌های همآوا

از روی طبع و میل	بالطبع	برجستگی روی سوهان یا لاستیک	آج
در نتیجه (تابع)	بالنّجع	دندان فیل	عاج
كمال فضل و ادب، برتری	براعت	آینده، آتی	آجل
بیزاری	برائت	شتاب کننده (عجله)	عجل
فصل اول سال	بهار	اذیت	آزار
دریها	بحار	ماه رومی	آذار
بپره	بهر	ماه نهم شمسی، آتش	آذر
دریا	بحر	عموی حضرت ابراهیم	آزره
نام کشوری است.	برتغال	لوازم خانه	اثاث
نام میوه ای است.	پرتقال	بنیاد، پایه (مؤسس)	اساس
رنج بدن	تأثر	لغو کردن (ملغی)	الغا
در سختی و تنگنا (عسرت)	تعسر	تلقین کردن، آموختن	القا
دردمندی (الیم)	تألم	درد و رنج	آل
علم آموختن (تعلیم)	تعلّم	درفش، پرچم	علم
ابزار بنایی	تراز	حکومت امیر (امارات : نشاندهها)	امارت
ردیف و برابری	طراز	خانه، بنا (معمار)	عمارت
پاک کردن (صاف)	تصفیه	آرزو (آمال)	أمل
مساوی کردن (سوا)	تسویه	کار (اعمال)	عمل
ترساندن	تهذید	نسبت داشتن (منتب)	انتساب
حد و مرز را مشخص کردن	تحدید	نصب کردن، گماشتن (منصوب)	انتصاب
ریشه گرفتن	جذر	پافشاری (مقصّر)	اسرار
پس رفت آب دریا	جزر	رازها (سر)	أسرار
درخواست و خواهش	خواستن	سایدها (شبح)	اشباح
برآمدن، برخاستن	خاستن	مانندها (شبه)	اشبهاء
آنچه میان دو چیز واقع شود.	حایل	امتناع و خودداری	ابا
ترسناک (هول)	هایل	نوعی جامه	غبا
ناحیه	حوزه	نشانهها (اثر)	اثرات
آگیر، حوض	حوضه	خطالها و لغزشها	عثرات

بانگ و فریاد	صوت	زندگی	حیات
صفیر، هشتک	سوت	محوطه خانه	جیاط
بادی که از شرق می وزد.	صبا	نام غاری است.	خراب
نام شهری در یمن (ملکه سبا)	سبا	فریاد مهیب	هُرا
شمیر (سیاف)	سیف	دور اندیشی (حازم)	حزم
تابستان (صیفی جات)	صیف	گوارش غذا (سوء هاضمه)	هضم
روشنی	سنا	دوری (تحذیر)	خدر
ستایش	ثنا	حاضر بودن (متضاد سفر)	حضر
گل یاسمن	سمن	نگهبانی (حراست)	حرس
ارزش و قیمت	ثمن	بریدن شاخه‌های اضافی درخت	هرس
فربه	سمین	تیزهوش، با ذکاوت	ذکی
گران‌بها	ثمين	پاکدامن (تنزکیه)	زَکَى
درست، صحیح و مناسب	صواب	خواری	ذلت
پاداش	ثواب	لغزش	زَلَت
سیاهی از دور، سایه (اشباح)	شَح	باغ	روضه
مثل، مانند (اشبه)	شَبَه	از اعمال دینی	روزه
نور و روشنایی	ضباء	کاشتن (زراعت)	زرع
زمین‌های زراعتی (ضیعت)	ضیاع	مقیاس طول	ذرع
حالی	عاری	سرزنش شده‌ها (مذمت، ذمیمه)	ذمایم
بله	آری	پیوست‌ها (ضمیمه)	ضمایم
فریاد	غُو	رسنده، کامل	رسا
نوعی پرنده	قو	شعری در سوگ مرده (مرثیه)	رثا
کاشتن	غَرْس	اسلحة	سلاح
محکم	فُرْص	نیکی (اصلاح)	صلاح
جدا کننده	فارق	پیام آور، فرستاده (سفرارت)	سفیر
آسوده	فارغ	بانگ و صدا	صفیر
سرشت	فِطْرَت	تحته سنگ	صخره
فاصله میان دو چیز	فترت	ریشخند (تمسخر) / بیگاری	سُخْره
چاپک	فِرْز	جشن و شادی	سور
تصور	فِرْض	بوق	صور

پنهان، پوشیده	مستور	آسایش (فارغ)	فراغت
نوشته شده	مسطور	جدایی (تفرقی)	فِراقت
مکان‌های زراعی در آمدزایی	مستغلات	ارزش	فَدْر
چیزهایی که استقلال دارند.	مستقلات	حیله و فریب	عَذْر
به صلیب کشیده شده	مصلوب	مقایسه	قیاس
سلب شده، ربوده شده	مسلوب	فریاد رسی	غَيَاث
هم‌عصر	معاصر	قضاؤت کننده	قاضی
کارهای نیک و بزرگ	ماائز	جنگجو (غزا)	غَازِی
یاری کردن	معونت	تقدیر	فَغا
لوازم معيشت و زندگی	مؤونت	جنگ (غزوه)	غَزا
نسبت داده شده (انتساب)	منسوب	و سیله‌ای برای استعمال دود تباکو	قِلَان
گماشته شده (نصب)	منصوب	جوش و خروش	غَلِيان
دور افتاده (غیریب، هجر)	مهجور	قدرتمند	قُوَى
منع کرده شده، مثل سنگ شده	محجور	گمراه (اغوا)	غَوَى
ناحیه‌ها	نواحی	داستان	قِصَه
نهی شده‌ها	نواهی	غم و اندوه	غُصَّه
پیروزی (منصور- ناصر)	نصر	نوك کوه	قَلَه
سخن غیر شعر (منتشر)	نشر	دانه زراعی	غَلَه
خوب و نیکو	نفر	کسی که انجام وظیفه می‌کند.	مأمور
شکستن و باطل کردن (انقضایا)	نقض	آبادان	معمور
گماشتن	نصب	فخر و نازیدن	مِباهات
اصل و نزاد	نسب	اعمال مجاز و حلال (مباح)	مِباحات
نگاه، عقیده	نظر	کالا (امتعه)	مَتَاع
نیاز	نذر	فرومانروا (مطیع)	مُطَاع
خورشید	هور	کجاوه، تخت	مَحْمل
زیبایی بهشتی	حور	بیهوده	مُهْمَل
ماه نو	هلال	لمس کردن	مَسَّ
مقابل حرام	حلال	دست خیس بر سر و پا کشیدن	مَسْح

حروف املایی در واژه‌های مهم

ساعده: بخشی از دست	ذ	خُبّ: پلیدی	ء(همزه)
سریر: تخت			بی شابه: بدون شک
سلاح: اسلحه	اذن: اجازه	ح	تآثر: ناراحتی
سلب: ربودن	اعتدار: عذرخواهی	احوال: حال‌ها	جبزیل: فرشته
سمن: یاسمن	بذله: شوخی	بحر: دریا	رأفت: مهربانی
سوت: وسیله‌ای برای	حاذق: زیرک	چند صباح: چند روز	لشیمی: پستی
تولیدصدا	حدر: دوری	الاحاج: پاپشاری	مألف: خوگرفته
سور: جشن	خذلان: درماندگی	حجره: آناق	ماؤ: جایگاه
سورت: شدت	ذله شدن: خسته شدن	حدت: شدت	مائده: غذا
سوق دادن: راندن	ذلیل: بی ارزش	حرس: نگهبان	مبدأ: محل آغاز
سیادت: سروری	ذی حیات: جاندار	حرم: کعبه	
شست: انگشت	ز	حشر: زنده شدن	الف
مسلح: رختکن	آز: حرص	حشم: خدمتکاران	اجل: مرگ
مناسک: مراسم	تزویر: دوروبی	حطام: مال بی ارزش	ارتجالاً: بی درنگ
منسوب: نسبت داده شده	تعزیه: عزاداری	حک: تراشیدن	فرنگی مآب: مانند
ص	جزر: نوسان آب دریا	حلال: مقابل حرام	فرنگی‌ها
شصت: عدد	زایل: از بین رفته	حلاوت: شیرینی	
صباحت: زیبایی	زل زدن: خیره شدن	حلول: آغاز	ت
صخره: سنگ سخت	زلال: شفاف	حلیه: زیور	تب: بالا رفتن دمای بدن
صدر: سینه	زلت: گناه	حایل: آویخته	تپش: ترس
صواب: کار درست	زَهْر: سم	رَشْحه: قطره	تعب: رنج
صور: بوق	غزا: جنگ	شرحه شرحه: پاره پاره	تل: تپه
صورت: ظاهر	گزاردن: انجام دادن	قریحه: ذوق و استعداد	ستور: تپه
صولت: شکوه	نَزْهه: باصفا	لحن: آهنگ کلام	حیات: زندگی
مُصر: کسی که پاپشاری	س	محجوب: پنهان	غلظیدن: روی هم رفتن
کند	استسقا: مرض آبخوری	محراب: بخشی از مسجد	متواتر: پی در پی
نصیب: قسمت و بهره	اسرار: رازها	محمل: کجاوه	
ض	باسق: بلند	مسحور: جادو شده	ث
روضه: باغ	توسل: نزدیکی	موحش: ترسناک	آتنا: میان
	رسا: بلند	نواحی: اطراف	ثقت: اطمینان
		وqaht: بی شرمی	ثنا: ستایش
			چه: هیکل

ضجه: ناله

ضمایم: پیوستها

ضیا: نور

قاضی: دادگر

مضمون: درونمایه

نقض: شکستن

ط

اطوار: رفتار

قطاول: تجاوز

تفريط: کوتاهی

تلاطم: آشتفتگی

ساطور: کارد پهن

سطور: سطراها

ضبط: گرفتن

طاس: ظرف

طاق: سقف، یگانه

طایر: پرنده

طبل: دهل

طرب: شادی

طرفة: عجیب

طمأنینه: آرامش و وقار

طوران: ترکستان

طوع: اطاعت کردن

طین: گل

نمط: روش

ورطه: زمین پست

ظ

تقریظ: ستودن...

ظلن: گمان

محظوظ: بهره‌ور

نظیر: مانند

میخ: ابر

ع

لغز: بدیع

اعانت: باری

یغور: درشت

طاعن: طعنه‌زننده

عار: ننگ

ق

رقیب: رقابت‌کننده

عتاب: سرزنش

عنقریب: به زودی

عجین: آمیخته

فراق: جدایی

علم: پرچم

قالب: کالبد

عمارت: ساختمان

قدر: ارزش

عنب: انگور

قرب: نزدیکی

مطاوعت: فرمانبرداری

قوت: غذا

معونت: یاری

قوز: برآمدگی پشت

غ

وقار: آرامش

ارغند: خشمگین

وقب: فورفتگی

آغوز: شیر اول ماده

۹

خوار: پست

داروغه: سرنگهبان

خالیگر: آشپز

دغل: مکار

خوان: سفره

شغاد: نام پدر رستم

۵

شندرغاز: پول ناچیز

غارب: میان دو کتف

غالب: پیروز

غلاب: پیروز

اکراه: بی‌میلی

غایی: نهایی

انهار: رودها

غربت: دوری

اهتزاز: جنبیدن

غرس: کاشتن

اهرام: هرم‌ها

غرض: مقصد

اهمال: سستی

غضب: خشم

بهت: حیرت

غنا: سرود

دها: زیرکی

غوه: فریاد

دھشتبار: ترسناک

قدغن: ممنوع

سفاهمت: کم عقلی

مستغرق: غرق شده

سوهاضمه: بیماری گوارشی

مستغلات: املاک درآمدزا

شبه: مانند

مستخفی: بی‌نیاز

برای تشخیص نوع «گذار» و «گزار» بهتر است این گونه عمل کنید:
«گزاردن» به معنی: انجام دادن، بهجا آوردن، تعبیر کردن
«گذاشتن» به معنی: نصب کردن ، وضع کردن و رها کردن
همیشه باید ببینید که واژه مورد نظر به گزاردن تمایل دارد یا گذاشتن

(سرمایه گذاشتن)	سرمایه‌گذار	(شکرگزاردن)	شکرگزار
(سپاس گزاردن)	سپاس‌گزار	(نمایزگزاردن)	نمایزگزار
(خدمت گزاردن)	خدمت‌گزار	(فرو گذاشتن)	فروگزار
(نام گذاشتن)	نام‌گذاری	(پایه گذاشتن)	پایه‌گذار

واژه‌هایی که دو شکل املایی دارند:

اولی / اولو (اولالباب): **قرق / قوروچ؛ مسئول / مسوول؛ زغال / ذغال؛ جرئت / جرات؛ جناق / جناغ**
هر وقت بر سر فعلی که با همزه شروع می شود «ب، م، ن» باید، همزه به «یا» تبدیل می شود:
ب + انداخت ← **بینداخت** **بیفکنند**

این نوع غلط ها با عنوان غلط رسم الخطی در کنکور آورده می شوند.
در کنکور سراسری «تشدید» جزو غلطها به حساب نمی آید.

در زبان فارسی ، کلماتی اهمیت املایی بیشتری دارد که یک یا چند حرف از حروف شش گانه زیر در آن باشد.

ء، ع ت، ط ح، ه ذ، ض، ظ ث، س، ص غ، ق

برای مشخص شدن شکل املایی هر واژه باید ریشه واژه (هم خانواده)، روابط معنایی (تضاد، تناسب...)، همنشینی با سایر واژه‌ها، توجه کرد.

اگر به شکل املایی واژه‌ای شک دارید، می‌توانید به عنوان یک راه حل، شکل دیگری را که به ذهنتان می‌آید بنویسید و مقایسه کنید.

به یاد داشته باشید در برخی از متن‌ها، املای همه واژه‌ها درست است اما جایی که قرار گرفته‌اند نادرست است.

در میان آن همه سختی و سنگ‌های بزرگی که راه را سد کرده بودند، **صخره** فرمانده بیشتر آزارمان می‌داد.
هیچ کار نیکی بدون صواب نمی‌ماند.

املای «صواب» درست است اما جای «ثواب» به معنی پاداش در این جمله نیست.

اگر در متنی نمی‌توانید غلط املایی بیابید احتمالاً یک غلط بیشتر وجود ندارد.

یک فرضیه هم در موقع بحران می‌تواند به کمک شما بیابید، واژه‌هایی که تا حالا با آن‌ها برخورد نکرده‌اید و کامل‌اً غریبه هستند، معمولاً املای درستی دارند و توصیه می‌شود بیهوده خود را با آن‌ها در گیر نکنید.